

ADMINISTRATIJA ROMÂNĂ

Organul Reuniunii notarilor comunali și cercuți din Transilvania Banat și părțile ungurene alipite

REDACTOR RESPONZABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier erășănesc.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE
primnotarul orașului Lugoj.

Cuprinsul:

Descentralizare sau centralizare — Propunerea Subprefectului jud. Caraș-Severin relativ la reforma administrativă. — Răspuns la mai multă cultură — Ordonanțe cu caracter general — Soluțiuni și interpretări administrative — Publicațiuni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ADRESA

NOTARIATUL

p. n.

judetul:

ABONAMENTUL:

Pe 1 an . . . . . 150 Lei
Pe 1/2 an . . . . . 75 Lei

Apare în 1. și 15. a fiecărei luni.

MANUSCRISELE

să primesc până în 10 a lunii
și nu se înapoiază

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organul Reuniunii notarilor comunali și cercuali din Transilvania Banat și părțile ungurene alipite

REDACTOR RESPONZABIL :

ALEXANDRU BUHA,

consilier orașănesc.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

LUGOJ, STRADA BISERICII No 24.

PRIMREDACTOR :

Dr. ALEXANDRU VASILIE

primnotarul orașului Lugoj.

Ministerul de Interne a binevoit a recomanda revista noastră dlor prefecți de județe din întreagă țară prin circulară cu Nr. 1419 din 2 Ianuarie 1923 după cum urmează :

„In orașul Cluj apare de două ori pe lună o revistă cu denumirea „Administrația Română“, sub direcțiunea dlui Alexandru Buha, consilierul orașului Lugoj și dl Georgiu Chendi, notar diplomat.

Această revistă, care este organul Reuniunii Notarilor comunali și cercuali din Transilvania, Banat și părțile ungurene alipite, prezintă o deosebită importanță, ca fiind călăuză funcționarilor comunali și administrativi în toate chestiunile comunale, publicând toate legile și ordonanțele ministeriale, privitoare la bunul mers al serviciului administrativ, Ministerul apreciind necesitatea acestui organ, precum și cheltuelile mari, cu care se editează, vă roagă să binevoiți a-l recomanda tuturor comunelor sau notariatelor din acel județ spre abonare, costul unui abonament fiind de 120 lei anual.

p. Ministru: (ss) R. FRANASOVICI

Ordin nou!

România, Ministerul de Interne Direcțiunea Administrației Generale și Statisticii.

Nr. 110065 - 26 Dec. 1923.

Domnule Prefect!

Avem onoare a reveni asupra ordinului nostru circular No. 1419 din 2 Ianuarie a. c. prin care vă făceam cunoscut, că în orașul Cluj apare bilunar revista „Administrația Română“ sub direcțiunea D-lui Alexandru Buha, Consilierul orașului Lugoj și vă ceream să o recomandați tuturor comunelor și notariatelor din județul Dvs. spre abonare, — rugându-vă din nou, să binevoiți a o recomanda în acelaș scop organelor arătate cu mențiunea, că revista în chestiune prezintă o deosebită importanță, întrucât cuprinde toate legile și ordonanțele ministeriale, fiind o adevărată călăuză a funcționarilor comunali administrativi.

Din cauza măririi cheltuelilor de editură, costul unui abonament anual a fost fixat la 150 lei.

Cererile, însoțite de costul abonamentului, vor fi trimise direct de cei interesați Redacțiunei numitei reviste în Lugoj str. Bisericeii No 24.

Subsecretar de Stat,

R. Franasovici.

Director General, Modolea.

Taxa de membru se va trimite la adresa casierului reuniunii centrale, d-lui Dr. VALER POP notar comunal in Scica-Mare, judetul Tarnava-Mare, iar abonamentele revistei se vor trimite Redacțiunei „Administrația Română“ in Lugoj, strada Bisericeii No. 24.

Apel!

Aducem la cunoștința Dilor Colegi, că în baza Art. 10 din Statutele Reuniunii, fiecare notar este obligat a plăti oficios Revista reuniunii „Administrația Română”, și a achita costul abonamentului de 150 lei cel mult până la 1. Martie 1924, dinpreună cu eventuala restanță.

Cum însă Ministerul Internelor din București cu ordinul 1914 din 2 Ianuar 1923, și cu ordinul nou No. 110065—1923 din 26 Dec. 1923 a binevoit a încuviința abonamentul revistei în sarcina bugetelor comunale, — rugăm cu insistență, ca fiecare coleg să se îngrijească, că acesta să fie trecut necondiționat în bugetul anului viitor.

Colegilor, cari nu vor satisface acestui apel nici până la 1 Martie, li se va trimite Revista cu rambursă.

Chitanțele oficioase se vor trimite deodată cu revista.

* * *

Membrii Reuniunii mai sunt încă datori a achita până la 1 Februarie 1924 conform Art. 7 din Statute și taxa de membru majorată la 100 lei, care în caz contrar va fi detrasă din salariul debitorilor pe cale administrativă (Art. 7).

Membrii Reuniunii sunt: Toți notarii comunali și cercuali precum și subnotarii activi aleși sau denumiți în mod definitiv.

Redacția și Administrația revistei „Administrația Română” cu Biroul Central a Reuniunii Centrale s'a mutat din Cluj în orașul Lugoj, strada Bisericii No. 24.

Vă rugăm, binevoiiți a Vă adresa cu toate cererile DV. acestui Birou Central la Lugoj.

Revista apare în viitor mai regulat, în condițiuni mai favorabile, cu un cuprins bogat și vast și pe hârtie velină, ceea ce până acum în lipsă de fonduri nu s'a putut face

Reuniunea Notarilor

REUNIUNEA CENTRALĂ A NOTARILOR COMUNALI DIN ARDEAL ȘI BANAT.

Nr. 36/1924

Dle Notar!

Vă este cunoscut că în baza „Legii maximului” fiecare comună este obligată a introduce taxele comunale admise de lege spre a putea acoperi recerințele bugetare. Pentru conștientizarea, perceperea și ținerea în evidență a acestor taxe, Consiliul comunal trebuie să aducă hotărâre și să compună un regulament, care necesită aprobare ministerială.

În scopul ușurării percepției acestor taxe Reuniunea noastră a dispus imprimarea blanșetelor recerute și anume:

1) Procese verbale cu textul hotărârei Consiliului;

2) Regulamentul taxelor comunale, care cuprinde toate dispozițiunile relativ la manipulara lor;

3) Matricula Model A, care cuprinde conscrierea obiectelor inpozabile;

4) Cartea principală Model B, care cuprinde repartizarea, achitarea și bilanțul taxelor;

5) Jurnal de casa Model C și B. chitanța cu cotor.

Conform art. 57 din acest regulament contribuabili sunt a se provide cu *Carnete* de contribuțiuni în cari se vor înscrie taxele ce au de plătit și plățile efectuate în contul acestora. Aceste carnete sunt deja întocmite tot de Reuniunea noastră în forma unui libel pe 3 ani și se pot comanda la noi, adecă dela Reuniunea Notarilor Lugoj, str. Bisericii 24. Prețul unui carnet este 4 lei, care se poate încasa dela contribuabili. În acest carnet sunt cuprinse toate dările comunale, de stat, și *taxele* noi așa, că prin folosirea lui, se ușurează pe de o parte munca, iar pe de altă parte contribuabilul are o dovadă exactă pe timp de 3 ani despre plățile făcute de el.

Cu privire la aceea, că venitul net ce rezultă din vânzarea acestor imprimare și carnete este a Reuniunii Centrale a Notarilor pentru fonduul copiilor săraci ai notarilor,

Vă rugăm din nou, dlor notari, să binevoiți a comanda toate imprimarele și carnetele la Biroul Central al Reuniunii Notarilor în Lugoj, str. Bisericii 24. Vă asigurăm, că comanda se vor executa imediat, alăturându-vă și chitanța recerută.

Se obsearvă, ca expediarea se face numai cu rambursă și că prețul carnetelor se poate încasa dela contribuabilii respectivi

Lugoj, la 30. Ianuarie 1924.

Prezidiul Reuniunii Centrale a Notarilor,

Alexandru Buha

președinte.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Descentralizare sau

centralizare ?

Pentru cruțarea oamenilor dela sate, pentru-ca aceștia cu mai puțină jertfă să poată face diferitele plătiri, s'au descentralizat administrațiile financiare și afară de percepțoratele existente s'au mai creiat așa numite percepții rurale, una sau mai multe în fiecare plasă. Serviciul de percepere, în comune l'au făcut și îl fac notarii cari apoi transportă lunar sumele încassate la percepțiile rurale, unde țărani fac foarte puține plătiri directe. Să vedem acum ce s'a cruțat prin această descentralizare!

I. În locul celor 50—100 funcționari (sototind și personalul de serviciu la administrație

și percepțorate), astăzi ne putem bucura de un număr cel puțin dublu de funcționari și funcționărași financiari cu pregătire între 8 cl. liceale și 4 cl. primare, toți plătiți.

II. Țăranul în loc de a plăti acasă competențele de drept și timbru, trebuie să alerge la centrul plasei ca să le plătească, alte plătirile face la comună.

III. La vărsare fiecare notar a trebuit și trebuie să meargă cu socotile incheiate. Acum percepțiile adună datele dela comune, le sumează global, prezintă acele sumare la centru unde la fel se face centralizarea plătirilor,

adecă: în loc de două semnări se fac trei.

IV. Spesele cu susținerea percepțiilor cad în sarcina comunelor respective, cari în ori — ce caz sunt mai îngreunate cu acestea, decât au fost cu spesele de călătorie a notarilor până la centru.

Nu văd din toate acestea nici cruțare de timp sau bani, nici cruțarea țaranului de a face drumuri fără rost.

Până când la finanțe s'a făcut descentralizare absolută, la administrație se plănuiesc mai multe lucruri nouă, cari încă — și vor avea urmările lor bune sau rele.

Aici mai întâiu se centralizează, apoi se descentralizează, adecă se centralizează plăsile la județe, lăsându-se o multime de funcționari în voia sorții, se centralizează puterea executivă ce o avea în Ardeal primăria comunală, în mâinile primarului comunal, se descentralizează administrația comunală, formându-se și secretariate comunale afară de notariate, astfel că pe viitor funcționarii comunali nu'și vor cunoaște atribuțiunile, sau chiar dacă le vor cunoaște cât de bine, mereu se vor împunge pentru întâietate sau pentru eșirea vre-unuia din ogașa atribuțiunilor sale.

Făuritorii primului proiect de reformă administrativă, bazați pe faptul, că în timpuri moderne trebuie să ai și legi moderne erau cât p'aci să numere între reprezentanții comunei și pe moașa comunală, iar pe notar să'l subordone primarului comunal.

Făuritorii proiectului, care va ajunge la desbatere și va deveni lege, se vede, că încă nu au cunoscut pe deplin situația administrației în ținuturile alipite și din acest motiv au făcut din primarul comunal un atotputernic, iar din notar un nimenea, cu multe datorințe și puține drepturi.

Nu sunt chemat a îndrepta sau a critica operele unora, sau altora, dar ca simplu muritor mă tem și eu, că peatra pe care ușor o arunci în fântână, cu greu o mai scoți afară, că odată ce te-a udat ploaia, inzadar mai deschizi plöierul.

Proiectul de reformă administrativă, cu ochii-i sufletești vede un primar modern, pe care poate că și eu l'ași vedea dacă ași trăi barem cât Metusalem, însă ne putându-mă bucura de o atare norocire, mă mărginesc a vedea pe primarul actual, cu totul, sau în parte analfabet și a'l compătimi pentru marea putere cu care va fi inzestrat.

Prin faptul, că se admit în administrația comunală șefii fără nici o pregătire specială, șefi de birou, absolvenți de 4 clase primare și o rafinărie momentană, ce se numește școală de secretari com., în Ardeal va trebui să facă administrația un paș, dacă nu de 100, cel puțin 50 ani înapoi, ceia-ce cred, că nu ar însemna nici modernizare, nici progres. Pentru ce acest regres? Pentru ce nu ar putea face întreaga țeară un paș puternic înainte bazată pe o administrație cu totul nouă, culeasă din ceia ce e bun în toate ținuturile? Astăzi nu mai putem fi conduși de regionalism, ci trebuie să ne gândim, că ori care deget l'am tăia dela o mână, la fel trebuie să ne doară.

Observări speciale au făcut singuratecii, au făcut diferitele reuniuni de notari și a făcut Asociația Funcționarilor Publici, urmează numai ca acelea să'și aibă efectul dorit.

Voiu să înțeleg centralizarea resp. descentralizarea lucrului și nu factica centralizare sau descentralizare.

Ioachim Sas
not. cerc. în Bata, jud.
Caraș-Severin.

Primum de la DI Subprefect al județului Caraș-Severin dl Ioan Cimponeriu raportul său către DI Ministru de Interne, relativ la proiectul reformei administrative. Acest raport cuprinde în scris părerea unui funcționar de carieră dela administrația comunală și județană. Il publicăm în credința, că servim interesele generale nu numai ale comunelor și județelor noastre din Ardeal și Banat, ci și a țării întregi.

Raportul este următorul:

Redacția.

Domnule Ministru!

Cu ordinul Dv. No. 49635/923 am primit un proiect de lege pentru unificarea administrativă cu îndatorirea ca și județul nostru se-și facă observările sale referitoare

După studierea materialului numai decât am scos principiile cari formează baza întregului material împărțit în 13 titli — 456 articole.

Am văzut, că aici nu poate fi vorba numai de niște observări, pe care și funcționarul poate să le facă unui elaborat eșit din peana unui alt funcționar superior hierarchic, ba mai mult, Ministru; pentru ca observările să fie de folos, aci să necesită o analiză profundă atât privitor la așezarea materialului, cât și la principiile desfășurate în proiect.

Dorind a satisface ordinului Dv. precum și ambițiunei mele personale am început studiul.

Rezultatul a fost, că văzându-mi critica proprie prea radicală am depus peana.

Acum după câteva luni câștig informația, că în Ministerul de Interne, pe lângă abandonarea, sau modificarea întregului proiect se adună din nou material pentru redactarea unui nou proiect.

Ca funcționar nu mai văd acum acele grăutăți cu cari me luptasem mai înainte.

Cu tot respectul, vă prezint deci și eu observările mele.

S'a constatat că după adunarea națională din 1. Decembrie 1918 din Alba-Iulia, organizația administrativă a celor 4 teritorii (Vechiul Regat, Besarabia, Bucovina și Transilvania cu Banatul) de drept deosebite, nu mai corespunde în organizația de Stat a României întregite.

Am putut-o constata aceasta chiar personal din diferitele expuneri ale funcționarilor de specialitate, publicate în decursul celor 5 ani în presa noastră. Și dacă a-ți auzit în Ministerul de Interne pe Dl. Grigorescu, Nicolau, Marinescu, Darzeu, Popescu și alții, funcționari de specialitate în științele Administrative ați putut vedea cât de mult să deosebesc tipurile de organizație ale comunei, și mai cu seamă ale județului, din cele 4 teritorii: și cu câtă greutate se administrează aceste unități administrative acum în Țara întregită.

Acel funcționar de specialitate, care lucră cu mult interes pentru o administrație bună, prea mult dorește ca unificarea organizației în întreaga țară să se efeituiască. O necesitate de prima ordine a țării mărite.

În prima legislațiune întrunită după unire în anul 1919 la Ministerul de Interne s'a organizat o comisiune, care avea să elaboreze un proiect de Reformă Administrativă. S-a lucrat dar fără succes. În 1921 o altă comisiune din nou să ocupă cu reforma. Dl. Argetoianu în expunerea de motive a proiectului său, s-au mai bine zis a comisiunei ministeriale, de atunci, accep-

tează multe bune din Administrația Transilvaniei, introducând ceva nou prin „regiunea“ sa. Să vede din acel proiect intenția de a introduce în administrația Țării mărite principii bune occidentale. Dar în urma conselajunilor politice, iar fără o îndeplinire definitivă.

Un al doilea proiect de lege administrativă ni s-a prezentat în anul 1921 cu espunere de motive a dlui Dimitriu. Dl Dimitriu ne comunică prin introducerea sa, apelul care a precedat constituirea cercului de studii al partidului național-liberal în anul 1911. Directivele date în acel apel nu mai corespundeau după război în țara mărită, — totuși vedem în acest proiect, o intențiune bună de înaintare. chiar și pentru țara mărită, să înțelege numai după o desbatere serioasă cu introducerea multor modificări. Dl Dimitriu cu introducerea sa și cu espunerea de motive a dlui Niculescu ne prezintă 2 proiecte de lege administrativă a „cercului de studii“. A intenționat dl Dimitriu decongestionarea serviciilor publice centrale prin decentralizare adecă, a voit să aducă atât pentru comună, cât și pentru județ o autonomie sau mai sistematic zis o auto-administrație pe lângă controlul din București. Principii adevărați moderni.

Ne stă înainte un al 3-lea proiect de lege: este acela al dlui Ministru Văitoianu trimis de Dv. cu ordinul 49635/923 carele cu un gest absolutistix, deși liberal și dânsul, să abate dela principiile dlui Dimitriu, și face opoziție proiectului „cercului de studii“ al partidului liberal, prin proiectul său.

Lozinca ce se vede din proiect este centralizarea puterilor din comune și județe, fără plase, în centru din București. adecă în Ministerul Internelor prin introducerea agenților politice în comune a Subprefecțiilor de circumscripții în județe: și prin desființarea consiliilor comunale și județene cu ajutorul inspectorilor.

Proiectul de lege ce ne stă înainte având de scop unificarea administrativă a României întregite, tratează despre principiile, din cari mănecând dispune admitrarea celor 76 județe în cari locuesc 16,500.000 locuitori în mod prea centralistic.

Cercul de studii al Partidului Național Liberal în espunerea de motive, redactate în anul 1921 emanează din cuvintele marelui bărbat de stat Ion Brătianu, carele era în anul 1867 Ministrul de Interne a Vechiului Regat: „Puterile centrale prea departe și prea absorbite de interesele țării, nu pot să simtă și să cunoască înăeajuns interesele locale. Trebuie să dăm comunei și județului o viață proprie, care să le facă să iasă din linceală Altfel libertățile noastre publice sunt periclitate. Puterea executivă să nu impieteze asupra drepturilor județene și comunale.“

Și fatală ne este cunvingerea ce o câștigăm după cetirea și studirea acestui proiect alcătuit cu 56 ani în urma pentru țara mărită.

Espunerea de motive spune una și proiectul îndeplinește alta: Să zice în motivare, că România mă-

rită în importanța ei politică și în suprafața teritorială prelinde decongestionarea serviciilor centrale de unele atribuțiuni. cari pot fi delegate diferitelor autorități esteriore în diferite regiuni.

Adecă își propune proiectul teza: decentralizarea completă a administrației statului.

Dar unde dai — și unde creapă?

Dacă ne aprofundăm bine în analiza normelor așezate în articolele 83—94 unde tratează despre notari, art. 189—203 în cari vorbește despre Prefect; în art. 213—224 în cari tratează despre Subprefect în art. 437—444 despre disolvarea consiliilor comunale și județene, vom constata o nemai pomenită centralizare

Principiile așezate aci, nimicesc complet ori ce autonomie comunală și județeană: vedem aci norme cari complet descompun administrația vieții publice: cari calcă în picioare fără durere libertățile cetățanești fiind acelea sugrumate de politicianism.

Ca princip fundamental trebuie să recunoaștem că comuna ca unitate juridică este baza fundamentul pe care să edifice statul.

Locuitorii comunelor sunt cărămizile; iar comunele sunt stilpii marelui edificiu a statului.

Bunăstarea locuitorilor asigură existență, prosperarea comunei. Și energia comunelor asigură existența statului, — urmează că comuna trebuie să-și aibe libertatea recerută de a se putea desvolta.

Gospodăria comunei numai atunci se poate bine administra, dacă se va îngrădi cu norme legale separate de alte unități, cum este plasa, județul sau statul, dar nu cu agentul politic al guvernului în comună nici cu primarul analfabet în capul administrației comunale.

Plasa, județul și statul sunt organe de control administrativ și în parte și politic peste comune: aceste două funcțiuni trebuiesc bine fixate, bine separate prin lege, pentru că conducătorii, capii administrativi ai acestor unități nu pot avea caracterul de agenți politici ai guvernelor temporale.

Mai multe comune formează o altă unitate: plasă.

Administratorul plasei face controlul apropiat peste gospodăriile comunelor aparținătoare, cărmuește călăuzește viața socială din plasă. Administreză toate nevoile comunelor dar nu dictează sentințe convingeri politice în comunele sale cum se intenționează prin Subprefectul de circumscripție. Dacă se va desființa plasa vom avea un gol între comună și județ, pe care gol inspectorii comunali ai dlui Voitoianu nu-l complectează, în lipsa de contact imediat între aceste organe.

Rezultatul acestor funcționari noi cari locuiesc în capitala județului, îl putem spune înainte. Nu poate fi mai bun decât acela al controlorilor finanțari

Am avea curajul pe lângă menținerea plăsii să propunem lărgirea atribuțiunilor primpretorilor de astăzi; fie prin cererea unui consiliu de plasă sau în altă formă.

În general suntem de părerea că decentralizarea

proiectată pe regiuni, (2—3—4 județe) județ, plasă și comună, corespunde mai mult decentralizării proiectate pe baza unelor constatări făcute de dl Ion C Brătianu Ministru de Interne la anul 1867.

Ultimul, adecă al patrulea proiect pentru reforma administrativă este proiectul redactat de dl Oana al „asociațiunei administrative a funcționarilor adm. din Transilvania și Banat“.

Acest proiect se apropie, mai mult de dorințele, de aspirațiunile noastre, cu intențiuni de a vedea o administrație modernă în Țara întregită, cu care aparat dacă am avea și personalul cuvenit la îndemână — nu facem rușine Europei.

Dar se vă prezintă, intru cât îmi permite timpul, o comparație între proiectul dlui Voitoianu și al dlui Oana.

Se vedem articolele mai importante:

Art 3. Comunele sunt a) urbane, și b) rurale
a) Cele urbane se împart: în orașe municipale, dacă au o populație peste 50.000 locuitori și 2. orașe cu consiliu, dacă au o populație în jos de 50.000 locuitori. b) Comunele rurale sunt: 1. comune mari cari să pot susține singure și 2. comune mici, adecă sate cătune sau suburbii cari numai mai multe la o altă să pot susține.

Împărțirea comunelor urbane o vedem destul de succesaș pe motivul că dacă o comună are mai mult de 50.000 locuitori e bine ca și construcția și organizația acelei comuni, prin importanța ei culturală, comercială și industrială să fie condusă de un organ care difere de organul comunei mai mici de 50.000 locuitori

Până când comunele urbane cu municipiu, sunt orașele declarate prin lege de municipii, prin însemnătatea lor culturală și numerică între în rangul județelor, prin ce devin direct subordonate puterii centrale, fără să aparțină județelor — comunel urbane cu consiliu sunt orașele cu o populație mai mică de 50.000 locuitori cari la locul lor se administreză de un consiliu, sub supravegherea și conducerea județului.

Nu află nici un argument pentru ca orașele cu consiliu să fie împărțite în orașe reședințe și nereședințe; atât mai puțin așa putea deosebi un oraș de celalalt din acelaș județ pe motivul că într-unul locuiește Prefectul și în celelalte 3—4 orașe nu locuiește Prefectul. Adecă pe acest motiv reședința județului — chiar să fie un orașel mai mic decât celelalte 3—4 orașe mai mari din acelaș județ ar căștiga un privilegiu fără bază, fără multă rațiune față de celelalte orașe. Pentru că nu poate fi nici așa împrejurare eschisă că reședința județului — în consultația din Transilvania — din punct de vedere numeric, sau poate și cultural, industrial, comercial u. c. Reșița cu 20.000 locuitori să aibă privilegiu față de orașul Lugoj cu 40.000 locuitori care poate cu timpul să nu mai fie oraș de reședință.

Un foarte sănătos principiu: toate orașele cu consiliu să fie la fel încorporate în județ sub controlul și

conducerea județului. Avem județ cu 3—4—5 orașe; și cel mai mic oraș ajunge să fie reședința județului, conform situației topografice. Pe aceasta bază tu e bine a da favoruri orașelor. Și încă una: care ar fi consult ca în reședința județului, din fericirea sau nefericirea, că acolo locuiește Prefectul — în acel oraș de reședință. Capul județului să nu aibă un cuvânt la oraș? Nici un rost. Chiar și din punct de vedere reprezentativ nu e bine ca Primarul orașului cu 20.000 locuitor — reședință — să nu aibă o răspundere față de capul județului până când primarul orașului nereședință cu 40.000 locuitori să rămâne subordonat județului.

Și oare în dezvoltarea orașului de reședință Prefectul să nu poată dispune — absurd.

Fac propunerea, ca primarul comunei urbane, adică a orașului cu consiliu să fie asemenea calibrat ca primpretorul plasei; din toate punctele de vedere să fie subordonate județului. Și diferența să nu se facă între orașele cu consiliu. Numirea de reședință sau nereședință nu are însemnătate. Și mai departe Primarii ai acestor unități să fie oameni administrativi stabili inamovibili — și nici decum politici — dacă voim să vedem naționalizarea orașelor pierdute. În felul acesta se va face în orașe o politică culturală și economică și nu politică militantă demagogică.

Dacă s-ar primi propunerea dlui Oana — ca comunele urbane se impart în municipii și orașe cu consiliu — fac propunerea ca și în calificarea teoretică precum și practică a primărilor din aceste 2 feluri de unități administrative să se facă diferențe legale (la articolele respective).

Oamenii cari cunosc situația culturală, industria, comerțul orașului Cluj, Timișoara, Oradea-mare ș. a. precum și punctul de dezvoltare al acestor orașe, vor afla de bine să vadă la conducerea, la administrarea acestor orașe de Primar un funcționar mai bine calibrat mai ales decât cum ar fi primarul din orașul Oravița, Orșova, Recița sau Beius, Blaj ș. a.

Impărțirea comunelor rurale după dl Oana încă e succasă. Denumirea de comună suburbană, dacă înseamnă un sat mic de 100 locuitori în apropiere de 5 km. de oraș, adică de comuna urbană, simplamente este o parte întregitoare a acelei comuni, adică este o parte a orașului: nu să poate numi de o unitate. Și dacă stă în depărtare mai mare de oraș, fie că e o unitate mică, să asociază pe lângă alte sate și la olaltă formează o comună. Atât din punct de vedere administrativ cât și financiar ușor își află locul. Numirea separată ca unitate nu se vede motivată.

Art. 5. Pentru orașul București să necesită o lege specială care adună suburbiile laolaltă pe lângă capitală.

Art. 12. Cam prea fugitiv să dispune în două șire asupra întreținerii în comună a străinilor sau să zicem a cetățenilor din alte comune.

Proiectul dlui Oana înțelege a da importanța cu-

venită așezării străinilor în comune. Să ocupă cu mult succes în articolele sale 9—26 cu aceasta chestiune, atât din punct de vedere național, cât și din necesitatea unui organism referitor la siguranța Statului.

Art. 15—16—17. Se spune în aceste articole Prefectul, Subprefecții (nu cei județeni de astăzi) și Notarii sunt reprezentanții puterii centrale: Primarii în comune, și Prefectul în județ sunt capii administrației. Cu greu ne putem închipui că reprezentantul politic al guvernului să poată face administrație în județul său, mai cu seamă dacă nici nu este obligat la o calificare administrativă, și tot acest om al județului să fie și reprezentantul guvernului politic în acel județ. Aflăm de bine că partea administrativă a județului să o facă omul de cariera, funcționarul administrativ cu o practică lungă, aflat de demn pentru conducerea administrației județene. Prefectul să facă numai controlul statului în județ. Controlul puterii centrale, adică Prefectul care nu este stabil, să hchimbă cu guvernul, iar administrația județului nu poate fi schimbată la fel. Ar fi bine dacă aceste 2 concepții să desfac în realitate, pentru că altcum administrația județului e supusă politicii schimbăcioase în defavorul cetățenilor.

Intenționez să mă apropii mai mult de concepția dlui Ministru Ion Brătianu dela 1867, cu propunerea de a se introduce în administrația județeană „Regiunea”.

Din considerațiuni administrative vedem motivată ideea dlui Argetoianu din motivul că de prezent avem de administrat din București 76 județe, o întindere de mai multe mii de kilometri. Și dacă dăm însemnătatea cuvenită ocupațiunii populației noastre, încă vedem justificată crearea regiunilor ca circumscripții economice.

Vedem multe interese de ordin cultural, economic, militar, judiciar ș. a. cari trec marginele teritoriale ale unui județ, constituindu-se dela sine mai multe județe în regiuni.

Cred mai lesne s-ar controla din centru aplicarea legilor, dacă vom concentra la o stătuire în București 9 conducători de regiuni decât astăzi 76 Prefecți conducători de județe.

Am salva în acest chip și o altă problemă: Regiunile să fie alcătuite sub conducerea celor 9 aleși fruntași politicieni, cari fac control administrativ în parte și politică ad infinitum în cele 3—4—5 județe aparținătoare. În cazul acesta Prefecții de astăzi — cari corespund prescrierilor legale — să rămână Prefecții administrației județene cu caracter inamovibil și stabil — fără drepturi și obligamente politice, ci pur administrative.

Art. 19. Ar fi bun sistemul cu inspectorii generali administrativi, dacă aceștia se recrutează exclusiv și necesitatea de control, din funcționarii experți adm. și ar lucra în concordanță cu conducătorii diferitelor unități, cari le aparțin.

Oare cum poate un medic ca inspector administrativ să controleze administrația, gospodăria celor 3—4

județe, când acela în viața lui nu a făcut un preliminar comunal sau județean. Să prezintă ca inspector administrativ în palatul județului cu pravuri de salycil necunoscând legile administrative, ba de multe ori — din diferite motive — controlează pe subalternii Prefectului, pela spatele acestui cap de județ.

Se intercalează din partea proiectului asociației în art. 34. chestiunea penziei, dar numai în general vom vedea la desbateri ce se va hotări.

În prestigiul Statului ce înseamnă penzia funcționarului după un serviciu de 35—40 ani, cu mare înduioșare o vedem astăzi prin aranjamentul învechit. Dacă un administrator de plasă în etatea de 50 ani cu familia de 3 membri, după un serviciu de 30 ani în vechiul Regat primește 1200 lei să nu ne mirăm, dacă acest funcționar în decursul serviciului său a înțeles pe dl Averescu și Argetoianu, și s'a îngrijit pe căi laterale să-și facă singur un fond de pensie.

Noi din părțile alipite aceasta școală nu o cunoaștem încă.

Credem de bune principiile dlui Oana așezate în art. 34. al său, prin care constată că funcționarul administrativ județean împlinind o funcție locală își va aranja cu mai mult succes penzia în acel județ unde a muncit. Județul va avea fondul său de pensie bazat pe norme generale de Stat sub controlul Statului.

Nu știm ce va aduce legea de mâne a Statului referitor la penzii astăzi însă legea actuală e insuportabilă

În 1. Ianuarie 1923 l-a mânat la penzie sistându-i salariul, pe neputinciosul funcționar cu 60 ani și în luna Ianuarie 1924, penzia nu este încă licvidată, adevărat legea nu s-a îngrijit indetul că în momentul, când se sistează salariul funcționarului, să se licvideze penzia.

Art. 20. Din acest articol aflăm de bine să se omită dispozițiile de sub c).

Nu aflăm timpul potrivit că-și femeile se participe în consiliu comunal.

Art. 21. În timpul prezent transitorie mai cu seama dar poate și în general ar fi bine, dacă în consiliul comunal s-ar primi membrii de drept.

Art 30—31—32. Aflăm de bine că constituirea consiliilor comunale să se facă sub conducerea proximalului reprezentant al autorităților, adevărat a județului, astăzi de Primpretorii din plase.

Ajungând prin aceasta la controlul convenit și totodată la o legătură între autorități. Nu aflăm de bine ca să se facă prea mare diferența între comunele urbane reședința sau nereședință despre ce am vorbit mai înainte. Deosebirea are să se facă privitor la calificarea primarilor în comunele urbane față de cele rurale

Comunele urbane însă e bine să stea cu toate sub controlul județului curios ar fi ca Prefectul jude-

țului — să nu aibe un cuvânt privitor la dezvoltarea comunei unde locuiește.

În comunele urbane să se primească deocamdată sistemul de numire, până la o dezvoltare mai românească a orașelor când apoi să poate introduce sistemul de alegere.

Între orașele din Transilvania și Bănat cu regret putem constata, că cele mai multe sunt niște creațiuni artificiale a regimului maghiar; populația orașelor nu este românească precum și cea mai mare parte din realitățile orașelor se află în mâni străine. — Populația băstnașă românească se află numai la sate.

În baza unei legalități trebuie schimbată aceasta stare tristă din punct de vedere național, care politică nu va avea caracterul unei prigoniri a minorităților, dar să ne aflăm de o datorință sfântă protejarea elementului românesc.

Dela primarul orașului se așteaptă prefacerea acestor stări. Primarul numit de Minister, cu răspundere, cu drepturi pe viață va avea datorința cu ajutorul consiliului să introducă în oraș o politică culturală, economică, românească.

Primarul ales pe un timp anumit care depinde dela bunăvoința membrilor din consiliu, nu va putea lucra independent nu va putea desvolta o muncă națională în acel oraș a cărui consiliu 90 procente este streini.

Privitor la termenul de apel, nimic mai natural decât părerea dlui Oana: în toate chestiunile administrative se fie introdus norma de 15 zile după ziua de înmanare.

În orș la postul de primar să recomande Prefectul județului 3 persoane — Ministerului pentru numire — dar nu exclusiv, ci chiar afară de comuna respectivă dacă recurenții corespund cu calificarea teoretică și practică. În comunele rurale președintele alegerii se candideze barem trei din acei locuitori din comună, cari s-au prezentat cu dorința de a fi aleși de primar, iar alegerea o face poporul din acea comună și nici decum numai consiliul.

În capitolul III. acceptând întru toate normele introduse în proiectul dlui Oana — o dispoziție succesă aflăm în art. 63. al seu prin disciplinarea membrilor al consiliului.

Art. 56. 57. Pe cum în consiliul comunal așa și în delegația permanentă aflăm cu succes motivată propunerea dlui Oana când propune ca referenți pe funcționari, nimic mai natural decât ca funcționarul cu răspundere să pregătească chestiunile consiliului, unde le va desface.

Art. 61—68. Dacă serios se intenționează o decentralizare, sunț de părerea că, pe cum în fruntea județului administrativ poate sta Administratorul de județ — cu calificare superioară — cu practică lungă tot așa e bine, un asemenea organ administrativ de

carieră — dar nu agent politic să stea în fruntea orașului care poate fi transferat dacă nu corespunde.

Altcum stăm cu comuna rurală: aci Notarul și primarul rural vor forma la o altă primăria comunei, având primarul rolul reprezentativ, iar Notarul va fi adevăratul administrator al comunei. Când mai multe sate formează o comună fiecare sat își are pe primarul său ales de poporul satului iar nu de consiliul comunei și acesta cu Notarul la o altă vor alcătui primăria pentru acel sat.

Proiectul dlui Oana la Capitotul VI. să poate accepta în întreaga țară.

Atât primarul orașului cât și al comunelor mari, sau satelor vor sta sub dispozițiile legii disciplinare.

Art. 83—94. Aflăm de bine, că dispozițiile din articolele acestea să fie întru toate schimbate și să fie primit proiectul dlui Oana desfășurat în articolele sale 97—122

Funcționarul de plasă sau din centrul județului, care a servit prin comune care a făcut controt în procedura Notarului și a Primarului ușor poate constata că afară de chestiile strict administrative, toate chestiunile cu caracter militar, comercial, industrial, economic, statistic, al stării civile, religios, etc. în mâna Notarului se adună și de Notar își află deslegarea, iar nici când de Primar, fiind acesta din urmă mai mult un decor al comunei sau al statului, ba chiar un control al notarului.

Oare cum ar prospicia registrul stării civile din satul, unde primarul abia știe scrie și cite?

În principiu nu află cu cale instituirea agentului politic în comună.

Dar dacă guvernul dorește să aibă un sprijin politic în comună nici decum nu văd rațiunea pentru ce chiar capul — sufletul administrației să fie acel agent, înțeleg dacă avem intențiunea ca poporul din localitate să fie administrat și nu maltratată de agentul politic

Comuna nici când nu se va desvolta ca unitate cu gospodăria sa sub agentul politic.

Funcțiunea de politician în comună poate mai bine s-ar potrivi primarului.

Art. 118—122. După sistarea plășilor pe lângă dezastrul social în consecință vedem dezastrul ne mai pomenit în luarea puterii polițiale din mâna primpretorului — tot în detrimentul bietului popor dela sate.

În satul cutare fiind carantină țăranul nu și-a legat câinele, va fi citat la judecătoria de ocol ... o distanță pe drum de 50 km Ce va fi și aceasta?

Dar judecătorul nu primește recipisa citațiunii la timp în urma împrejurărilor defavorabile postale — așa că va cita cu termen de 2—3 luni pe contravenient pentru un bagatel. Ce va fi cu sermana judecătorie unde se vor aduna toate mofturile de pe sate? Pare că cu Primpretorul licențiat în drept mai repede

s-ar rezolva asemenea afaceri mărunte — la Pretură la distanță mică. Iar în comună notarul să facă poliția și nu primarul care de multe ori e analfabet dar nici senatul campestru de astăzi.

Art. 135. Aflu potrivit proiectul d'ui Oana în art. 150 al seu când introduce în consiliul județean pe membrii de drept, cari ca referenți în comisiunile consiliului cu mai multă pricepere pot conlucra la bunul mers administrativ.

Art. 141. Ori cât am respecta bătrineța — aflăm ca gestul democratic de a vedea pe cel mai în vârstă membru din consiliu la conducerea aceluia — nu corespunde timpului.

Cel mai indicat președinte al consiliului este Prefectul — atât ca autoritate dar și ca conducător de cauză.

Art. 142 Foarte potrivită este propunerea dlui Oana când înființează o așază comisiunea adecă comisiunea sanitar-veterinară.

Art. 144—146. Aflu de succasă propunerea, ca șefii serviciilor să fie raportorii comisiunilor cari sunt cei mai indicați pentru predarea chestiunilor de specialitate

Art. 150—73. Propunerile dlui Oana în articolele sale 164—186 sunt bune.

Art. 174—188. Aflăm ca cea mai succasă propunerea Asociațiunii în decentralizarea administrației județului, când propune, ca delegația permanentă județeană să fie administrată de prefectul județului — ori cum îl vom numi. Pentru ca să se știe, că delegația permanentă județeană este autoritatea, care rezolvă chestiunile administrative ale județului, pregătește întreg materialul pentru consiliul județean, adecă raportul celor 6 comisiuni sub conducerea administratorului de județ vor alcătui comitetul permanent.

Materialul aci pregătit de cei mai indicați va ajunge în debaterile consiliului presidat de Prefect. Adecă de esponentul guvernului. Nimic mai perfect într-o administrație modernă.

Articulul 189 și 193 își contrazic: fără cvalificația recerută fără praxa cuvenită, pentru a conduce o gospodărie de mai multe milioane a județului, a continua o economie județeană începută se reearea 25 ani în etate și să zicem bacalaureatul: adică acesta ar fi capul județului.

Credem greșite concepțiile din acești 2 articlii.

Prefectul sau este reprezentantul politic al guvernului deci este persoana reprezentativă și reprezentabilă din județ cu puterea de control peste cei mici — sau este un funcționar administrativ al județului cu cvalificație univ rsitară, cu serviciul îndelung încercat, și probat, este stabil, inamovibil. În cazul din urmă devenind Prefectul funcționarul suprem administrativ al județului — să prezintă necesitatea regiunii care ar fi condusă de un politician.

O persoană la 2 domnii nu va servi cu succes.

Aflu de corectă părerea Asociațiunii funcționarilor adm. din Transilvania și Banat prin următoarele: Prefectul să rămână reprezentantul puterii centrale, să fie președintele Consiliului județean să aibe dreptul de

control in toate serviciile de stat din județ; Prefectul să nu aibă dreptul de numire, transferare sau revocare să se lase aceste drepturi Ministerului, sau eventual in județ administratorului de județ și comisiei disciplinare.

Prefectul ca un înalt dignitar și reprezentant al Guvernului chiar și în chestii justițiare — se fie om cu vază om mai în etate impunător, om avut cu pregătire înaltă juridică (să lăsăm pe ingineri, medici, dascăli, popi la ale lor) om diplomat — cu încredere deplină în acel județ (dar nu dela capătul lumii) adecă prin prezența sa se fie impunător și respectabil dacă vrea se fie respectat.

Art. 198. Nu ne putem esplica concepția că Prefectul este șeful Poliției în județ, când legea polițială îl ține pe Prefect de un simplu jandarm care dresează procesul verbal și cere dela Ministru suspendarea unui polițai pe care dânsul l-a prins, în flagrant cu delictul — dar nu-l poate nici suspenda.

Art. 204. Fiind Prefectul organ de control superior — care nu se amestecă în palovrele județului nici nu are nevoie să corespoudeze cu organele județene — decât numai cu administratorul de județ, având acesta a dispoza, direct la subalterni, în județ.

În Capitolul IX. Asociația funcționarilor prezintă în art. 224—228 principiile cum ar trebui se fie o auto-administrare a județului; Prefectul jud. se consideră în atribuțiunile sale de esponentul guvernului în județ; controlează esecutarea legilor, observă și îndruma viața socială, culturală și economică din județ: face politică în județ.

Și dacă intenția dlui Brătianu este a ajunge la desvoltarea județului și a comunei ar fi bine să se accepte propunerea noului proiect adecă administrația județeană se fie scutită de politica militantă.

În fruntea administrației județene și comunale să fie pus un funcționar administrativ, cu cvalificație superioară, cu spirit de întreprindere, cu râvnă, ambiție, numit pe viață. Acesta să aibe libertate în funcționarea sa. Dacă nu corespunde să fie pe cale disciplinară transferat în o altă funcție corăspunzătoare lui.

Acesta se poate numi de director județean, administrator județean, Subprefect județean, sau chiar Prefect administrativ. Ori ce numire va avea, să fie independent — în fruntea județului auto-administrativ față de Prefectul politic, care reprezintă puterea centrală.

În calitate de șef hlerarchic pe lângă drepturi va avea bine stipulate și datorințele, răspunde legii penale și disciplinare.

Dacă vom vedea în comună pe Notarul provăzut cu o cvalificație superioară, în județ pe Subprefectul de astăzi — bine ales dintre funcționarii administrativi — vom putea vedea în scurt timp ideaiul dlui Brătianu dela 1867 când în calitate de ministru al internelor a zis: „Puterile centrale prea departe și prea absorbite

în interesele generale ale țării, nu pot să simtă și să cunoască în deajuns interesele locale“.

„Trebuie să dăm comunei și județului o viață proprie, care să le facă să iasă din lincezală. Altfel însăși libertățile noastre publice sunt periclititate“.

Acel credeu de atunci atât mai actual este acum, când e vorba de 16½ milioane de cetățeni setoși după tiniște.

Zice mai departe dnul Ministru de întine: puterea (centrală) esecutivă să nu impieteze asupra drepturilor autorităților județene și comunale, să le inițieze, și la nevoie să le oblige să își indeplinească datoriile — instituțiunile comunale și județene, sunt menite se asigure independenta tuturor intereselor materiale, morale, locale încredinându-le chiar acelor pe cari îi privesc deadreptul“.

Se înțelege că puterea centrală va griji să nu cadă în greșala de a da comunelor și județelor o astfel de independență, care le-ar transforma în unități cu tendințe separatistice — izolate de centru.

Pentru apărare propunem numirea funcționarilor de guvern plus controlul din partea reprezentantului, care ca președinte a consiliului județean are în mână tot mersul acestor unități administrative.

Suntem de părerea dacă e bine pentru Statul nostru ca puterile centrale se fie sporite și întărite din punct de vedere politic tot atât de consult este că acele puteri în folosul cetățenilor din țara mărită se fie micșorată adecă distribuite în jos: centralizarea politică și o decentralizare administrativă pe baza democratică cu ajutorul sufragiului universal — dar fără exagerare.

Așa ajungem la necesitatea susținerii, plasei a cărei înmormântare o dorește dl Văitoianu.

Art. 213—224. Nu cunoaștem indemnul drului Voitoianu prin sistarea plasei. Cu sistemul său în județul cu 10 plăși institue 3 circumscripții — fără putere.

Avem indemnul se întrebăm populația unei plase — în aceasta materie.

Aflu de bine ca pe lângă menționarea plășilor — cercul primpretorial de azi să se lărgească.

Art. 225—235. Organizația unui județ depinde dela îndrejurările locale, economice, industriale, culturale. Acceptăm și aci propunerile Asociației.

Restul proiectului se bazează pe unicul princip de stat: administrarea județului și a comunei sub controlul legii.

Domnule Ministru!

Nu e de ajuns să avem un Rege insufletit în fruntea Măritului Stat, nu e destul se vedem la cărmuirea superioară bărbați destoinici, este de dorit ca și șuruburile mici cari conlucrează la marele aparat să fie bine alese, la timp reparate, și mai este de dorit

ca și din sistemul multelor aparate să alegem pe cel mai bun, după cum facem când cumpărăm un automobil sau aeroplan

Suntem de părerea, că națiunea română cu atât va deveni mai tare și puternică, cu cât la alcătuirea legilor la fel importante ca cea administrativă — vom aduna materialul recerut din viața noastră de azi. Nici decum nu vom avea succesul dorit dela aceea lege administrativă, care își adună principiile din alte țării, o mamă fără suflet vom avea cu legea proiectată.

Se speră o mare înaintare și un mare succes administrativ dacă Legislația Țării noastre îi acoardă cuvenita însemnătate proiectului „Asociațiunii funcționarilor administrativi din Transilvania, care din multé

proiete se apropie mai bine de viața zilnică a țaranului nostru și respectă mult controlul statului — a cărei dezvoltare națională o dorim cu toții.

Cu onoare Vă prezint acest elaborat ordonat de Dv. cu ordinul 40635,923.

Țin se accentuez, că observările mele sunt de acord cu convingerile tuturor funcționarilor județeni subalterni.

Primiți asigurarea devotamentului nostru ce-l semnăm cu deosebit respect de subaltern.

Lugoj, la 6 Februarie 1924.

Ioan Cimponeru

Subprefectul jud. C.-Severin.

Răspuns la „Mai multă cultură“.

Am citit cu indignare articolul din revista No. 12 Administrația Română intitulat „Mai multă cultură“ pentru care semnează un notar din Oltenia Regatului, fără ca să-și arate numele. Nu este nevoie a reda întregul text aici, de oare ce, acei cari au revista la îndemână îl cunosc. Țin însă, să răspund la acest articol că autorul nu este funcționar de carieră în ramura administrativă după cum își dă titlu pe care singur îl critică. În acel articol este vorba că la examenul de aptitudine și capacitate pentru funcțiunea de Administratori de plasă, licențiați în drept cad, iar absolvenți a 4—5 cl. primare cu un an școală de notari reușesc și că Legea organizării comunelor rurale (din 1918 vechiul Regat) zice autorul, este făcută în grabă (evenimentele 1907) așa că s'a strecurat în articolul referitor (. . .) aliniatele . . . ceia ce nu trebuia. Ce a voit să zică prin aceasta? Că nu trebuia legiuitorul să prevadă aliniate în articolul din lege, care stabilește modul de recrutare și condițiuni de admisibilitate pentru funcțiunea de administr. de plasă, că au dreptul și notari de a candida. De aici rezultă că, nu e funcționar administrativ de oare ce, nu cunoaște legea de organizare a com. rurale, în care nu există nici un aliniat în acest senz. Există însă art. 212 — care glăsuște: „Notarii de clasa I, absolvenți ai școalei de notari, vor putea fi înain-

tați administratori de plăși pe clasa II, după o vechime de 4 ani în gradul de notar clasa I și dacă vor trece examenul de aptitudine și capacitate prevăzut de art. 210.“ Deci, nu este vorba de nici un aliniat, ci de articol întreg. Faptul că, Subprefecți (ad-tori de plasă) licențiați în drept, trebuia să fie numiți fără examen, cum zice autorul, cu atât mai mult, legiuitorul la 1908, nu s'a mulțumit și a zis: „Pe lângă titlu academic, *care nu este decât o prezumpțiune*, mai trebuie să depune un examen de aptitudine și capacitate înaintea Consiliului administrativ permanent din materia anume stabilită prin regulamentul respectiv“. Așa că, legiuitorul a lucrat cu destulă prudență nu s'a strecurat greșeli

Se mai întreabă autorul, care este cultura funcționarilor ad-tivi dintr'o comună rurală! Eu nu pot să laud pe nimeni și nici pe mine însă nu fiindcă lauda de sine nu miroasă bine. Dau însă mai jos, modul cum a fost apreciat de specialități în materia administrativă, notarul absolvent al școalei de notari singurul funcționar administrativ la comuna rurală (vechiul Regat). Iată raportul Consiliului ad-tiv permanent No. 1402 din 12 Noembrie 1910 adresat D-lui Ministru de Interne și publicat în buletinul acelu Consiliu No 4,910 pagina 728 care glăsuște printre altele și următoarele

„Pentru ca notarul să-și implinaască cu vrednicie rolul său în organismul administrativ, pentru ca să și poată manifesta toată influența pe terenul său propriu de activitate și pentru a fi un bun executor de ordine și un susținător al intereselor generale, câtă să aibă o îndestulătoare pregătire culturală și tehnică, calități pe care nu le-a putut avea vechi secretari și care nu se pot dobândi, decât în școli speciale, cum sunt acele de notari

Găsim nemerită ocaziunea de a spune câteva cuvinte despre aceste școli. Atât cu ocaziunea prezidării examenilor de capacitate dela aceste școli în anul trecut și în anul curent, cât și în urma inspecțiunilor ce am făcut în țară, ne-am încredințat că elevi lor obțin cunoștințe satisfăcătoare, nu numai profesionale, dar și de cultură generală. Iată Doamnele Miniștru, ce se predă în aceste școli, conform regulamentului decretat la 25 August 1908:

a) Cunoștințe speciale:

Noțiuni de drept administrativ și constituțional. Dreptul și procedura penală: pedepse, crime, delict, contravențiuni, clasificări și principii generale, poliția judiciară și ofițeri de poliție care o exercită.

Procedura civilă: Îndeplinirea procedurilor și urmărilor silite; Codul civil: Actele stări civile.

Noțiuni de finanțe, contabilitate și statistică și mai ales contabilitatea comunelor rurale și serviciul statistic în comunele rurale, cu legile și regulamentele relative.

Conferințe practice de administrație, contabilitate, statistică, edilitate și gospodărie comunală.

Cetirea și explicarea părților necesare unui notar din legile de administrație generală și comunală, în special legea pentru organizarea comunelor rurale.

Tot în acest grup de cunoștință intră și probele în scris asupra chestiunilor de ordin administrativ sau financiar, în legătură cu organizarea comunelor rurale, trecerea hârtiilor în registrele de intrare și ieșire, conceptarea corespondenței, gruparea hârtiilor și împărțirea lor pe dosare, dresare de acte, procese-verbale de constatare, raporturi către autorități superioare, întocmirea bugetului unei com. rurale;

b) Igiena și medicina populară umană și veterinară;

c) Legea telegrafică, telefonică și postală cu regulamentele ei în ce privește serviciul comunei rurale;

d) Limba română, caligrafia, matematica, istoria și geografia, repetarea cunoștințelor din învățământul primar;

e) Agricultura;

De și acest program este foarte încărcat și cursurile durează numai de la 1 Octombrie până la 15 August, cu toate acestea școlile de notari, *au dat rezultate foarte îmbucurătoare.*

Aceasta este cultura funcționarilor administrativi dela Comuna rurală (vechiul regat) notarul cu școală, pe care autorul n'a fost în măsură să o aprecieze.

Apoi dacă este adevărat, că la examenul pentru ad-torii de plasă a căzut un licențiat și a reușit un absolvent a 4-5 clase primare cu un an școală de notari nu este de mirat acest lucru, fiindcă legiuitorul, a prevăzut în regulamentul respectiv materia din care să predă la examenul de capacitate, deci licențiatul de ce s'a prezentat ne pregătit? Mai întreb pe autor candidatul notar este primit la examen imediat ce a absolvit cursul primar și un an școala de notari s'au i-se mai cere și alte condițiuni? Observăm însă că art. 212 din legea organică zice că notarul cu o vechime de 4 ani în gradul de clasa I ceia ce cu greu să ajungă de clasa I de oare ce eu am cinci ani la 1 Februarie 1924 de când înbrățesc această cariera și sunt de clasa II, nici vorbă nu este să avânez la clasa I și dacă un notar absolvent al școalei de clasa I cu o vechime de 7-10 ani în administrație, urmărind un ideal fiindcă știut este că a trăi în lume fără ideal însemnează a nu trăi de loc, a avut timpul să-și indetuleze pregătirea culturală și tehnică pentru ca să poată candida și dacă a reușit este o mândrie, iar pentru cel care a căzut curată ironie

Că a privit ca o santinelă tot ceia ce s'a prevăzut prin diferite legislaturi și cunoaște cultura funcționarilor administrativi din com. rurale (vechiul regat) pe care o critică, nu este

tot una cu a sta santinela ne mișcată 'n port. De aceea am și eu dreptul a zice: „*Mai puțin egoism din partea autorului*” Poetul Mihail Eminescu printre scrierile sale a scris și următoarele: „Oameni învățați să 'nșală mai ades eu judecata lor asupra oamenilor. Ocupați cu nemurirea, nu-și dau osteneală de-a cerceta interiorul omului”. Legea de la 1908 a fost bine venită a corespuns timpului și dacă azi nu mai corespunde, legiuitorul va avea grija să o modifice

De și ar fi trebuit să răspund într'un mod mai vast la fiecare punct din articolul de care este vorba, totu-și de ocamdată pentru a nu ocupa un spațiu mare în revisită mă mărginesc la atâta, eu rezerva a continua în numărul viitor.

1924 Ianuarie 28.

Ion C. Iacob

notarul comunei Bălțați de jos, Mehedinți.
Abs. al Școalei de Notari Curtea de Argeș.

Ordonanțe cu caracter general.

Ministerul de Interne, Direcțiunea comunală.

No 94.640 din 22 Decembrie 1923.

Domnule,

Cu ocaziunea primirii la minister a rapoartelor pentru aprobarea rezultatelor licitațiilor ținute de comune, în scopul vânzării de averi, darea în întreprindere de construcțiuni, repară, aprovizionări de materiale, cumpărări, arendări și altele, am constatat că în cele mai multe cazuri nu se respectă dispozițiunile art. 72—84 din legea asupra contabilității publice.

Fentru ca ministerul să nu fie pus în situațiunea de a respinge licitațiunile cari nu sunt ținute în conformitate cu legea vă atragem atențiunea asupra menționatelor articole, precum și art. 219 și 220 din zisa lege, al căror text se redă mai jos, precum și modul cum urmează a fi interpretate dispozițiunile ce conțin,

Prin art. 219 și 220 din legea contabilității publice se prevede că cumpărările, arendările, închirierile înstrăinările și toate contractele în numele comunei se vor face prin concurență și publicitate, în modul prevăzut de art. 70—80 din zisa lege, afară de excepțiunile enumerate de art. 71, în cari cazuri se vor putea face contractări și prin bună învoială.

Rezultă deci, că nici o vânzare, cumpărare, arendare, închiriere, înstrăinare, ori altfel de angajament ce se ia în numele comunei, nu se poate face decât prin licitație publică.

În baza art. 71 se pot încheia contracte prin bună învoială:

1. Pentru furnituri, transporturi, lucrări, arendări și închirieri de imobile ale comunei, a căror cheltueli sau venit nu va fi mai mare de 100.000 lei, sau dacă

este vorba de o focmeală făcută pentru mai mulți ani, a cărei cheltueală sau venit anual nu va trece peste suma de 30 000 lei.

Se trage atențiunea că vânzările nu intră în aceste excepțiuni, așa că ele se vor face numai prin licitație publică.

2. Pentru achizițiuni de obiecte a căror fabricațiune este exclusiv proprietatea cu brevet de invențiune sau de importațiune a celui ce le are.

3. Pentru obiecte cari nu s'ar putea găsi decât la o singură persoană.

4. Pentru furniturile și lucrările ce se pot face de industria casnică.

5. Pentru construcțiunile, produsele de artă, mașinile, instrumentele și lucrările de precizie a căror execuțiune nu poate fi încredințată decât la artiști speciali

6. Pentru închirieri de localuri cari sunt necesare administrației și cumpărări de imobile, până la valoarea de 100.000 lei în acelaș scop.

7. Pentru lucrări și furnituri pentru care la două licitațiuni ținute nu s'a oferit nici un preț sau s'au obținut pețuri neacceptabile.

8. Pentru lucrări și furnituri cari din cauză de urgență învederată, provocată de împrejurări neprevăzute, nu vor putea aștepta termenele de licitație.

În cazurile prevăzute la acest alineat comuna va putea executa lucrările și în regie.

Contractele încheiate prin bună învoială, a căror valoare trece de 100.000 lei, vor fi aprobate de autoritatea superioară în baza legii comunale și vor trebui să fie însoțite de actele justificative.

Art 72. — Licitațiunile publice relative la lucrări, la furnituri, la exploatațiuni și la fabricațiuni, cari nu

pot fi supuse fără inconvenient unei concurențe ilimitate, vor fi mărginite între persoanele cari sunt recunoscute capabile de a concura.

Art. 73. — Caietele de sarcini, cari trebuiesc neapărat întocmite, vor indica dovezile de capacitate ce urmează a se produce, cuantumul garanțiilor ce furnizorii sau antreprenorii vor trebui să depună, spre a fi admiși la licitație și pentru a garanta îndeplinirea contractelor. Ele vor determina de asemenea și acțiunea ce administrația va exercita asupra acestor garanții în caz de neîndeplinirea angajamentelor.

În caietele de sarcini se vor specifica clar toate condițiunile, spre a nu fi nici o îndoială din partea concurenților.

Art. 74. — Anunțurile licitațiilor se vor publica, cel puțin cu 30 zile înainte, prin jurnalele oficiale și cele mai răspândite din țară și prin toate mijloacele de publicitate.

Pentru licitațiile cari întrec suma de 100.000 lei, termenul publicației va fi cel puțin 60 zile.

Prin „jurnalele oficiale“ se înțelege Monitorul Oficial al Statului și „Gazeta Oficială“ a județului sau a comunei, unde există.

În cazurile de urgență invederată, anunțurile se vor publica în termen de 15 zile.

Se atrage atențiunea că anunțurile trebuiesc înaintate din timp Monitorului Oficial al Statului, județului sau a comunei, și celorlalte ziare pentru a putea fi inserate în termenul prevăzut de acest articol. În caz când anunțurile n'au fost publicate în termen, licitația este nulă, conform art. 83, și ca atare ministerul este obligat să o respingă.

În cazul când lucrările sau furniturile vor fi din acelea pentru cari nu s'ar găsi o concurență îndestulătoare în țară, spre a garanta prețurile cele mai avantajoase, anunțurile de licitație se vor putea publica și în străinătate.

Anunțurile vor indica locul unde se pot vedea condițiunile, autoritățile înaintea cărora se va ține licitația, locul, ziua și ora pentru adjudecare.

Art. 75. — Licitațiile se fac prin oferte scrise și sigilate. Ofertele se vor depune sigilate în ședință publică, în ziua și la ora fixată prin anunțuri pentru ținerea licitației și în fața comisiunii.

Înainte de începerea licitației nu se poate primi nici o ofertă.

Deciderea ofertelor se va face după ce comisiunea s'a convins că nu mai este nici un concurent.

Licitația va ține cel puțin 2 ore, spre a avea timpul necesar să se prezinte toți cei interesați și va fi declarată încheisă la ora fixată pentru închidere, constatându-se aceasta prin proces verbal.

Este cu totul oprit ca să se țină licitație în acelaș timp cu oferte scrise și prin strigări (oral)

Licitațiile se pot face prin strigări (oral) numai când obiectul ce se licitează are o valoare mai mică

5.000 lei. În caz dacă dispozițiunile acestui articol sunt călcate, licitația este nulă, conform art. 83.

Art. 76. — Mai înainte de deschiderea ofertelor se cercetează garanțiile și dovezile de capacitate prezentate de concurenți.

Se vor deschide numai ofertele acelor cari vor îndeplini condițiunile de capacitate și vor fi depus, garanțiile cerute.

Se va observa că garanțiile să nu se depună la cassieria comunală mai înainte de a începe licitația, căci în acest caz nu este păstrat secretul licitației.

Ele trebuiesc depuse odată cu oferta în mâinile comisiunii și în momentul când se ține licitația. Despre aceasta să se facă mențiune și în procesul-verbal de ținerea licitației.

Nu este permis a se mai prevedea în condițiunile de licitație că comisiunea sau consiliul comunal își rezervă dreptul să aleagă dintre ofertanți pe acela care îl va crede capabil.

Comisiunea de licitație va respinge dela început pe acei cari nu pot face dovadă că sunt capabili a îndeplini obligațiunile puse prin condițiunile de licitație și se va deschide apoi numai ofertele acelor concurenți considerați ca întrunind condițiunile de capacitate.

Art. 77. — În cazul când mai mulți concurenți ar oferi acelaș preț și când acest preț va fi cel mai avantajos din cele cuprinse în oferte, se va proceda la o nouă adjudecățiune chiar în aceeaș ședință, prin noi oferte și numai între concurenții cari au oferit acelaș preț.

Art. 78. — Licitațiunile cu supraoferte sunt interzise. Deci nu se vor primi oferte prin cari se arată că oferă un anumit procent peste oferta cea mai avantajoasă, nici acele oferte prezentate după închiderea licitației.

Art. 79. — În cazul când o licitație nu va avea nici un rezultat, fie din lipsă de oferte, fie din cauza micimeii sau exagerațiunii prețurilor, va trebui să se facă o nouă încercare de licitație în termen de minimum 15-30 zile; iar pentru licitațiile mai importante, cari ar trece peste suma de 100.000 lei, în termen de minimum 45 zile.

Aceste noi licitații trebuiesc aduse la cunoștința publică, ca și primele licitații, în modul prevăzut de art. 74 de mai sus.

Art. 80. — Rezultatul fiecărei licitații se va constata printr'un proces-verbal de comisiunea însărcinată cu ținerea licitației, în care se va face mențiune de toate împrejurările operațiunii.

Acest proces-verbal se va încheia în ședință chiar îndată după deschiderea ofertelor și prin el se va constata rezultatul adjudecăției față de toți concurenții, însemnându-se numele fiecărui concurent, garanția depusă și prețul cuprins în oferta sa. Prețul va fi scris în cifre și în litere.

Procesul-verbal se va subsemna de comisiune, de adjudecător și de toți ceilalți concurenți prezenți.

Refuzul sau neputința din partea acestora de a subscrie se va menționa procesul-verbal.

Art. 81. — Adjudecațiunile și readjudecațiunile vor fi totdeauna supuse aprobării autorității superioare competente, în baza legii comunale și nu vor fi valabile și definitive decât după această aprobare.

Art. 82. — În caz de neexecutarea contractului, furniturile, transporturile și lucrările se vor scoate din nou în licitație în contul adjudecătorului, sau se vor executa în regie.

Art. 83. — Orice licitație abătută dela formele prescrise de lege va fi considerată ca nulă.

Art. 84. — Textul art. 2—83 va fi totdeauna afișat în sala de adjudecațiune.

Asemenea se va face mențiune și în publicațiuni despre aceste articole.

Cu această ocaziune vi se atrage atențiunea că nici o lucrare de construcții, luminat, pavaje, alimentare cu apă, etc., nu poate fi scoasă în licitație, spre a fi dată în întreprindere, dacă nu s'au întocmit mai întâi planuri, devize și caiete de sarcini aprobate în regută de consiliul comunal, consiliul tehnic superior și ministerul de interne, după valoarea lor, conform instrucțiunilor date prin ordonanța No. 63.706 din 22 August 1923.

Vă mai comunicăm că ministerul pe viitor va respinge orice licitație care s'ar ține fără respectarea dispozițiilor legii asupra contabilității publice menționate mai sus.

Subsecretar de Stat, R. FRANASSOVICI.

Director general, CONST. POPESCU.

Prefecturilor de județe din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Ministerul agriculturii și domeniilor ne aduce la cunoștință constatarea făcută că, pădurile din Ardeal se devastează prin practicarea unui pășunat abusiv în terenurile pădurilor exploatare, fie că aceste terenuri sunt sau nu expropriate, iar prescripțiunile codului silvic pentru protejarea pădurilor contra pășunatului, sunt călcate fără ca autoritățile locale să ia dispozițiile restrictive dictate de lege.

Comunicându-vă cele expuse mai sus, avem onoare a vă ruga să binevoiți a lua măsuri, prin organele

de care dispuneți, pentru protejarea pădurilor din județul d-voastră dând tot concursul personalului silvic spre a înfrâna acele delictе prin aplicarea prescripțiunilor art. 12 din codul silvic.

No. 86.699.

1923, Octomvrie 18.

Direcțiunea Comunală

Prefecturilor de județe din Basarabia și Bucovina și subprefecturilor de județe din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Ca urmare la ordinul nostru circular No. 31 538 din 23. Aprilie 1923*), vă atragem atențiunea că comitetele școlare ce urmează a se înființa în baza decretului lege No. 3.138 din 23 Iulie 1919 și publicat în Monitorul Oficial No. 78 din 24 Iulie 1919, să se constituie numai la școlile primare de Stat nu și la cele confesionale, iar fondurile prevăzute de comunele respective prin bugetele lor conform art. 13, 26, 35, 42, 50, etc., din menționata lege. să se dea numai în administrarea comitetelor școalelor primare de Stat, care conform art. 2 vor avea în sarcina lor plata reparațiilor, încălzitului, iluminatului, precum și oamenii de serviciu.

No. 53.798.

1923, Iulie 13.

Subprefecturilor de județe și primăriilor orașelor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Observând că multe comune, după ținerea licitațiilor referitoare la vânzări de păduri înaintează actele relative ministerului de domenii, pentru aprobare, vă comunicăm că această procedură este greșită, de oarece nu cade în atribuțiunile aceluși minister să aprobe licitațiunile enunțate.

Conform § 24 din legea XXI din 1886 combinat cu § 47 din legea XXI din 1886 și a art. 5 decretul II C. D ministerul de interne este singurul în drept să se pronunțe asupra tuturor înstrăinărilor de bunuri comunale.

Conform dispozițiilor art. 31 din 1879 ministerul de domenii prin organele silvice locale are dreptul să fixeze numai condițiunile de exploatare ce trebuie să avute în vedere cu ocaziunea ținării licitațiilor, cu alte cuvinte dă avizul din punctul de vedere tehnic, rămânând ca rezultatele licitațiilor să fie aprobate de ministerul de interne, ca autoritate tutelară a comunelor.

Vă rugăm deci pe viitor a respecta cu stricteță ordonanța de față, luând măsuri în consecință.

No. 64.502.

19.3, August 25.

Prefecturilor de județe și comunelor urbane din întreaga țară.

În urma comunicărilor ce ați făcut ministerului ca rezultat al ordinelor circulare ce ați primit cu privire la punerea în aplicare al formularului de buletin model tip, pe ziua de 1 Noembrie, regretând că nu s'a înțeles în deajuns de toate autoritățile administrative modul de aplicare al acestor buletine, vă dăm mai jos următoarele instrucțiuni:

Prin regulamentul publicat în Monitorul Oficial No. 98 din 4 August, alăturat în copie, s'a hotărât scoaterea din uz a vechiului formular așa că, cu începere dela 1 Noembrie se pune în aplicare noul formular de buletin.

Prin urmare, modelul cel nou va fi obligatoriu și urmează să se libereze tuturor locuitorilor români și străini, cari au reședința în comună și cari trebuie să fie înscrși la biroul populației în registrul model No. 1 descris în regulamentul publicat în Monitorul Oficial No. 1 din 1 Aprilie 1921, pagina 4 și următoarele.*) cu alte cuvinte se impune populației majore, individual, adică câte unul separat pentru soț, pentru soție, pentru fiecare copil major în parte și pentru fiecare minor care a împlinit vârsta de 16 ani.

În vedere că buletinul model tip, pe de o parte este confecționat astfel încât poate fi întrebuințat timp relativ îndelungat, fără ca să se distrugă, iar pe de altă ca înlocuirea lui în fiecare an datorită și împrejurării că este prevăzut cu fotografia, ar fi o operație îngreuitoare atât pentru populație cât și pentru autoritatea care îl liberează, valabilitatea lui este de 3 ani, cu începere din ziua eliberării lui

Cum în noua lege a maximumului taxelor la art. 7 al tabloului ce însoțește acea lege se prevede, după cum arătat cu ordinul circular No. 71 678 către prefecturi, că comunele vor încasa anual taxa de 10 lei pentru fiecare buletin de înscriere la biroul populației și pentru ca acestea să nu fie prejudiciate în interesele lor materiale, prin faptul valabilități de 3 ani a buletinului, este necesar ca în schimbul taxei de 10 lei pe care comuna o va încasa anual să se libereze titularului buletinului o chitanță din registru asouche de încasare, iar la pagina 5 al buletinului ce vi s'a trimis cu sus menționatele ordine, în partea de jos anume rezervată pentru aceasta, s'a introdus o modificare în ceea ce privește formula vizării.

„Vizat pe anul . . .

incasat taxa sub recepisa No. . .

Șeful birourii,

Copii minori sub 16 ani fiind iresponsabili de faptele lor nu li se liberează asemenea buletine iar pentru populația majoră ele nu pot folosi decât titularului.

Se atrage serios atențiunea tuturor autorităților chemate a aplica aceste directive, că celelalte dispozițiuni din regulamentul legii controlului străinilor și pentru înființarea biroului populației regulament publicat în Mon. Oficial No. 4 din 1 Aprilie 1921 arătat mai sus, rămân în flința și să fie bine înțeles că numai formulare de buletin model 2 este schimbat și care trebuie pus în aplicare neapărat cu începere dela 1 Noembrie în fiecare comună rurală și urbană urmând se se înființeze biroul populației dovedit atât de necesar atât în interesul local al comunei cât și cel superior al Statului.

Cu aceasta ocaziune, repetăm dispoziția din ordinul anterior cu No. 71 676. privitor pe comunele urbane și adresat acestora, prin care se arată că procurarea buletinelor se va face direct din comert, buletinul trebuind să fie conform modelului alăturat, adică: să aibă aceeași calitate de hârtie și copertă, aceleași caractere de litere, aceeași mărime, precum și culoarea albastră un formă în interior, cu un singur detaliu Ceeace se recomandă cu toată atențiune este numerotarea buletinelor care trebuie să fie imprimată odată cu tiparul după cum se arată chiar pe model, iar nu pus de mână sau cu mașinele obișnuite de numerotat.

Această condițiune prevăzută în regulament, arată numărul de ordine al buletinului care garantează statistica populației majore.

Mai înainte de a face comanda în asemenea condițiuni și pentru a nu da loc la reclamațiuni în caz când buletinele s'ar refuza de minister ca nefiind conforme cu modelul, este de dorit ca modelul ce vi se oferă spre executare de către ofertentat cel mai avantajos să fie înaintat ministerului spre aprobare și numai după aceasta să faceți comanda.

No. 75 786.

1923, Octomvrie 13

Prefecturilor de județe din vechiul regat și Basarabia și subprefecturilor de județe din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

În baza legi promulgată cu înaltul decret regal No 3.576 din 13 Iulie 1923 și publicată în Monitorul Oficial No 82 din 15. Iulie 1923, sunt și rămân abrogate orice dispozițiuni anterioare fie ele luate în virtutea unui legi sau numai deceziuni cum este: legea IV a fostului Stat austro-ungar din anul 1893, relativă

la regularea dreptului pe leafă și alte indemnizații ale funcționarilor, ofițierilor etc. și despre majorarea lefurilor și indemnizațiilor ce plătește Statul funcționarilor din municipiile județelor precum și toate ordonanțele emise sub fostul consiliu dirigent cu „Statul privitor la competențele funcționarilor de Stat în cazuri de emisiuni oficioase și strămutări”, publicat în Gazeta oficială No. 71 din 27 Noembrie 1919 Cluj.

În consecință vă rog să puneți în vedere tuturor serviciilor dependente de acel județ, tuturor ordonatrilor primari și secundari, precum și tuturor mandatorilor de salarii, că salariile și accesoriile de salari sunt numai acelea prevăzute prin legea bugetară pe exercițiul 1923 și anume: salariul de bază, scumpetea, sporul de scumpete, cota de chirie, ajutorul familiar și în dașnitatea specială.

În afară de acestea vă mai aduc la cunoștință ca, în baza jurnalului consiliului de ministri No. 891 din 7 Mai 1923 s'a aprobat pentru personalul de inspecție și control, sau pentru acei funcționari delegați a îndeplini aceste atribuțiuni, fie temporal fie pentru un timp mai îndelungat, următoarele indemnizații de deplasări:

Pentru personalul inferior de serviciu lei 50 pe zi;

Pentru personalul de serviciu cu specialitate lei 60 pe zi;

Pentru funcționarii cu salariu până la 800 lei, 80 lei pe zi;

Pentru funcționari cu salariu dela 80 — 1300 lei, 120 lei pe zi;

Pentru funcționari cu salariu dela 1301 — 1850 lei, 150 lei pe zi;

Pentru funcționari peste 1850 lei, 200 lei pe zi

În aceste sume intră ca și în trecut cheltuielile de hotel, masă, trăsura la gară și în oraș, hamal etc.

Vă rog să privegheați la stricta executare a dispozițiilor de mai sus.

Acest ordin s'a dat prefecturilor de județe din vechiul regat și Basarabia și subprefecturilor de județe din Transilvania.

No. 9.474 J.

1923, Octomvrie 9.

Prefecturilor și subprefecturilor de județe din Transilvania, Banat, Crișana, și Maramureș. Prefecturilor de județe din Basarabia și Bucovina, direcțiunii poliției și siguranței generale și comandamentului corp. de jand.

Prin ordinul circular cu No. 7824 din 1921, am avut onoare a vă atrage atențiunea asupra faptului că unele autorități din teritoriile alipite continuă să corespundă direct cu autoritățile din țările străine și vice-versa

O asemenea procedare fiind contrarie regulelor stabilite, ne-a determinat ca prin acelaș ordin să fixăm dispozițiunile necesare ce urmează să fie respectate în mod strict în cazurile ce se vor mai ivi.

Direcțiunea generală a postelor, telegrafelor și telefoanelor, ne semnaleză astăzi noi corespondențe de asemenea natură.

Pentru a face să înceteze această stare de lucruri, avem onoare a vă aminti ordinul menționat mai sus, rugându-vă să binevoiți a lua măsuri în sensul ca nici o corespondență a autorităților noastre cu autoritățile străine sau cu particularii străini să nu se facă decât prin intermediul ministerului de interne și al celui al afacerilor străine.

În consecință vă rugăm să vă conformați acestei hotăriri atât d-voastră cât și autoritățile ce depind de d-voastră

No 91.509.

1923, Noembrie 2.

Soluțiuni și interpretări administrative.

I. Întrebare: Binevoiți a ne comunica, că diurnele cuvin diurnistelor și pe Duminică și serbători, ori numai pentru zilele de lucru, presupun că nu lipsesc din vina lor.

Răspuns: Diurnele trebuie plătite și pe zilele de serbători și Duminici.

II. Întreb.: Sunt notar diplomat cu diplomă eliberată dela Cursul de notari din Lugoj, care s'a ținut pe baza autorizației Ministerului de Interne No. 5669/1921, 11103 și 76338/1922. Rog a-m răspunde, că este valabilă aceasta diplomă sau nu?

Răsp.: Diploma de notar a Dv. este valabilă pentru întreaga Țara, ceea ce este dovedit și în diplomă.

III. Întreb.: Codul silvic unificat a intrat în vigoare la 15. Iulie 1923, în baza căruia delictele și

contravențiunile silvice nu să mai judecă la preturi ci la Judecătoria de Ocol. Ce să facem cu acele contravențiuni cari deși au soșit la pretura înainte de data de 15. Iulie dar încă nu este sentință definitivă în ele? — O regiunea silvică ne a recercat, că toate listele de preverificație în cari încă nu este sentință definitivă să le transpunem la Judecătoria de Ocol competentă ori au soșit la pretura înainte de data de 15 Iulie ori nu, iar un Ocol silvic ne-a scris, că trebuie să le pertractăm toate cauzele cari au soșit până la data de 1 Septemvrie 1923.

Răsp.: Toată procedura sa ristolat la autoritățile administrative; prin urmare și actele neresolvate le trimiteți Judecătoriei de Ocol.

PUBLICAȚIUNE.

Notariatul cercual Criciova.

Publicațiune.

La notariatul Criciova (jud. Caraș-Severin p. Gavojdia) a devenit postul de subnotar, vacant. Cei ce doresc a ocupa postul, sunt invitați a-și trimite ofertul notariatului de sus.

Tot la acest notariat se caută și un scriitor, vărsat în agendele notariale.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt: Pentru subnotari cele stabilite în normele de salarizare, iar pentru scriitor lei 700 lunar. Ambii vor primi: odaie mobilată, vîpt, încălzit și luminat.

Posturile se pot ocupa imediat.
Criciova, la 28. Ianuarie 1924.

Tomin
notar cercual.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Notariatul cercual Armeniș

Concurs.

La Notariatul cercual din Armeniș (plasa Teregova) se caută spre aplicare un cancelist cu praxă în agendele administrative.

Salar lunar 1000 Lei, prînz și cină.

Postul se poate ocupa imediat.

Se mai caută un expert pentru compunerea socoților comunale, cu remunerația după învoială.

Armeniș, la 28 Decembrie 1923.

Notar.

No. 784/924

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință, că dreptul de vînat a comunei Miheșul de câmpie se va da în arîndă prin licitație publică pe durata de 6 ani continuativ de 1. Aprilie a. c. până la 31 martie 1930

Licitația se va ținea la primăria comunală din Miheșul de câmpie la April a. c.

Condițiunile de licitație se pot vede în cancelaria notarială din Miheș.

Primăria comunală.

Notariatul cercual Guradobra

Concurs.

La notariatul cercual Guradobra (Plasa Iliia) se caută spre aplicare un cancelist cu praxa în agendele administrative.

Salar lunar 1000 lei, precum și vîpt și locuință gratuită.

Postul se poate ocupa imediat.

Guradobra, la 1. Februarie 1924.

Popa Miron
notar cerc.

Primpretorul plasei Făget

Nr. 217/924 adm.

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de subnotari cercuali din Bătești, Curtea, Coșava, Tomești, Bujor, Gladna toate apărținătoare plasei Făget, jud. Caraș-Severin public concurs.

Doritorii de a ocupa aceste posturi să-și înainteze petițiile împreună cu actele de calificare recerute de lege și despre serviciului de până acum Primpretorului plasei Făget jud. Caraș-Severin până la 20. Aprilie a. c.

Făget, la 17. Ianuarie 1924.

Primpretor: *Ioviția.*

„SCRIITOR NOTARIAL* român versat în toate agendele notariale, cu pracsă de mai mulți ani, posedă perfect limba română, germană și maghiară caută un post carele imediat îl poate ocupa. :—: Adresa este: Nicolae Grindean, cancelist notarial în Ocna de fer poșta Bocșa montană, Căraș Severin.